

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ -4101-32-01/2011
P/11/125

Szczecin, dnia   lutego 2012 r.

Pan
Marek Komorowski
Dyrektor BGŻ S.A.
Oddział Operacyjny
w Pyrzycach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej „ustawą o NIK”, przeprowadziła kontrolę BGŻ S.A. Oddział Operacyjny w Pyrzycach, zwanego „Oddziałem”, w zakresie przydzielania i wykorzystania dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa w latach 2009 ÷ 2011 (3 kwartały).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 8.02.2012 r. NIK Delegatura w Szczecinie, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzenia uchybień, pozytywnie ocenia działalność Oddziału w zakresie objętym kontrolą.

1. Preferencyjne kredyty inwestycyjne na rzecz rolnictwa przyznawano z zachowaniem warunków wynikających z umowy zawartej przez Bank z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22.01.2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR², oraz z uregulowań wewnętrznych wprowadzonych w życie przez Zarząd BGŻ S.A.³.

W latach 2009 ÷ 2011 (3 kwartały) do Oddziału wpłynęło łącznie 13 wniosków o preferencyjne kredyty dla rolnictwa, które uzyskały pozytywne decyzje kredytowe. Kwota udzielonych 13. kredytów wynosiła łącznie 19.472,5 tys. zł, z tego: 10.921,8 tys. zł dotyczyło 8 kredytów na zakup gruntów (w linii kredytowej Niz), 7.669 tys. zł – 2 kredytów na inwestycje podstawowe (Nip), 655,7 tys. zł – 2 kredytów na zakup gospodarstw (nGR) i 226 tys. zł 1 kredyt dla młodych rolników (w linii nMR). Naliczona kwota dopłat do oprocentowania kredytów wynosiła

¹ Dz.U. z 2012 r. poz. 82

² Dz.U. Nr 22 poz. 121

³ Uchwałą nr: 70/B/RK/06 z 8.05.2006 r. w sprawie wprowadzenia w Banku „Podręcznika kredytowego klientów instytucjonalnych”; 16/wu/B/DA/2011 z 1.02.2011 r. w sprawie kredytów preferencyjnych udzielanych przez Bank.

548,9 tys. zł. W okresie objętym kontrolą zrealizowana kwota dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych wynosiła 8.111,3 tys. zł.

2. Kontrola wykazała, że Oddział przy udzielaniu kredytów przestrzegał obowiązujących procedur i warunków, w tym m.in.: naliczał i pobierał prowizję nie przekraczającą 2% wartości kwoty kredytu. Kwoty kredytów nie przekraczały dopuszczalnego poziomu nakładów inwestycyjnych i wynosiły od 49,1% (w odniesieniu do kredytu nKZ) do 88,2% przy kredycie nGR. Każdorazowe udzielenie kredytu poprzedzone było wizytacją u wnioskodawcy, nie odnotowano przypadków dokonywania transakcji pomiędzy stronami pozostającymi w bliskich związkach rodzinnych oraz kredytowania zakupów użytków rolnych ponad 300 ha; w każdym z ww. 13. kredytów: zastosowano właściwy okres spłaty kredytu, w tym okres karencji poniżej 24 miesięcy; umowy kredytu zawierały elementy określone w umowie nr 2/DPK-KI/07 zawartej pomiędzy ARiMR i Bankiem, której przedmiotem są warunki i zasady udzielania przez ARiMR pomocy finansowej zgodnie z ww. rozporządzeniem RM.

3. W toku kontroli ustalono, że w 1 umowie kredytowej⁴ spośród 11 dotyczących zakupu gruntów rolnych kwota kredytu na zakup 272,5510 ha użytków rolnych wynosząca 3.896.800 zł była niezgodna z uregulowaniami, o których mowa w załączniku⁵ do zarządzenia nr 118/2009 Prezesa ARiMR z 12.10.2009 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Warunków i zasad udzielania kredytów z dopłatą ARiMR do oprocentowania”⁶ i przewyższała o 353.958 zł dozwoloną wartość użytków ustaloną na podstawie cen GUS. Ponadto cel transakcji określony jako zakup użytków rolnych, odbiegał od określonego w decyzji kredytowej z 15.12.2009 r., wg której „...celem transakcji było współfinansowanie zakupu...nieruchomości rolnej gruntowej zabudowanej o łącznej powierzchni 292,0996 ha...w celu poprawy struktury agrarnej... Całkowity koszt inwestycji 4.874,59 tys. zł, w tym kredyt 3.896,8 tys. zł.”

Fakt ten – jak wynika z wyjaśnień pracowników Oddziału – to błąd pisarski odnoszący się do niewłaściwego sprecyzowania w umowie nakładów inwestycyjnych rozbieżnych z załącznikiem nr 1 do umowy kredytu stanowiącym plan inwestycji z wskazaniem wielkości nakładów na zakup użytków rolnych oraz na zakup budynków i pozostałych gruntów pod zabudowaniami zgodnej z celami linii kredytowej nIP. W tej sytuacji, w toku kontroli NIK w dniu 23.01.2012 r. aneksem nr 2 sprostowano błąd poprzez poprawne określenie celu transakcji jako „zakup 272,5510 ha użytków rolnych – kwota kredytu 3.542.842 zł ... Pozostałe grunty pod zabudowaniami kwota 353.958 zł. Razem 3.896.800 zł.”

W ocenie NIK, błąd ten był skutkiem niedopatrzenia na etapie opracowania projektu umowy i jej podpisania, a także uogólnienia celu kredytu w decyzji kredytowej. Uchybienie to miało charakter pozamerytoryczny i nie miało wpływu na wysokość kwoty przyznanego kredytu.

⁴ nr 0000247838/0001/2009 z 18.12.2009 r. w linii kredytowej nIP o udzielenie kredytu na zakup nieruchomości rolnych (grunty rolne zbudowane i niezabudowane) od Agencji Nieruchomości Rolnych, w ilości ogółem 292,0996 ha, w tym 272,5510 ha użytków rolnych.

⁵ część II, dział I, rozdział 1 ust. 10 pkt 5

⁶ oraz „Wykazu działalności w zakresie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych wspomaganych przez ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytów” oraz „Zasad udzielania przez ARiMR gwarancji oraz poręczeń bankowych” – kredyty nie mogą zostać udzielone w szczególności na sfinansowanie tej części ceny użytków rolnych /.../, która przewyższa poziom średnich cen rynkowych w danym województwie wg danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt.

4. NIK nie wnosi uwag do sposobu monitorowania przez Oddział realizacji umów kredytu. Oddział w wyniku kontroli (bezpośrednio po zrealizowaniu inwestycji i następnie z zachowaniem częstotliwości jednorocznej) wszystkich 13 kredytobiorców stwierdził, że kredyty preferencyjne zostały wykorzystane zgodnie z warunkami określonymi w umowach kredytowych. Kredytobiorcy obsługiwali kredyty z zachowaniem warunków określonych w umowach kredytu, w zakresie dotyczącym spłaty należnych odsetek i rat kredytowych. Wizytacje kredytobiorców dokumentowano w formie typowych druków obowiązujących w Banku. Przeprowadzone wizytacje nie wykazywały nieprawidłowości.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o wzmocnienie kontroli na etapie opracowania projektu umowy pod kątem jej spójności z decyzją kredytową w odniesieniu do celu transakcji.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust 1. ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Pan Dyrektor ma prawo zgłosić do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń – zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.